

Права на жертвите на престъпления в наказателното производство - Шотландия

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи. Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [en](#) вече са преведени.

Права на жертвите в Шотландия

Като жертва на престъпление вие имате права.

Също така имате право на емоционална и практическа подкрепа докато трае целият процес и можете да имате право на обезщетение за всякакви вреди, причинени ви вследствие на престъплението.

В [§ Кодекса на правата на жертвите в Шотландия](#) се определят вашите права и е предоставена информация как да ги упражнявате и как да поискате помощ и съвет. Той включва информация за вашето:

- право на минимални стандарти на обслужване - как ще се отнасят с вас образуванията, работещи в областта на наказателното правосъдие
- право на информация - как ще получавате актуална информация за вашето дело и за какво можете да питате
- право на участие - да бъдете разбран, да разбирате какво се случва и да обясните на съда по какъв начин ви е засегнало престъплението
- право на защита и право на неприкосновеност на личния живот - да се чувствате в безопасност и защитени от сплашване
- право на подкрепа - независимо дали сте съобщили на полицията за престъплението, или не
- право на обезщетение и разноски - като например пътни разходи, загуба на доходи или обезщетение, ако сте били увредени.

Наред с това имате право да подадете оплакване, ако сте недоволни от начина, по който дадена организация се е отнесла с вас.

Посетете [§ mygov.scot](#), за да научите повече за вашите права като жертва на престъпление през различните етапи на наказателния процес, включително [§ съобщаване на престъпление](#), [§ разследване и наказателно преследване](#), [§ ако делото бъде предадено на съда](#) и какво се случва [§ след произнасяне на присъдата](#).

Можете също така да прочетете за [§ помощ и подкрепа за жертвите на престъпления](#).

Следвайте връзките по-долу, за да намерите информацията, от която се нуждаете

- [§ 1](#) - Моите права като жертва на престъпление
- [§ 2](#) - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес
- [§ 3](#) - Правата ми след съдебния процес
- [§ 4](#) - Обезщетение
- [§ 5](#) - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на

информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

Можете да получите достъп до информация, свързана с дадено престъпление и като се свържете със съответните организации (шотландската полиция (Police Scotland), Наказателното отделение и прокуратура (Crown Office and Procurator Fiscal Service), Съдебната служба на Шотландия (Scottish Courts and Tribunals Service), Службата на местата за лишаване от свобода на Шотландия (Scottish Prison Service) и Съвета по условно предсрочно освобождаване на Шотландия (Parole Scotland)). За повече информация, можете да посетите [връзка](#) раздела за престъпността, правосъдието и правото на уебсайта на правителството на Шотландия.

Ако действително решите да съобщите за престъпление на полицията, тя ще ви издаде регистрационна карта за жертви на престъпления. Така вашата жалба ще бъде призната и ще ви бъде предоставена допълнителна информация.

[Вижте](#) Кодекса на правата на жертвите в Шотландия се посочват и редица права, до които можете да имате достъп, в зависимост от това на кой етап от системата за наказателно правосъдие се намирате.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Дори и престъплението да не е извършено в Шотландия, все пак можете да имате право на защита, когато живеете в Шотландия, като използвате мерки, подобни на:

Европейска заповед за защита (ЕРО). С Европейската заповед за защита се позволява заповед, издадена от съд, намиращ се където и да било в рамките на ЕС (например, забрана за конкретно лице да ви доближава), да бъде призната и изпълнена в Шотландия. Ако пък заповедта е издадена в Шотландия, тя може да бъде прехвърляна в държавата, в която живеете.

Допълнителна информация за ЕРО може да бъде получена от уебсайта на Съдебната служба на Шотландия.

Съгласно Закона за жертвите и свидетелите от 2014 г. можете да съобщите за престъпление, извършено в друга държава - членка на ЕС на шотландската полиция, която носи отговорност да гарантира, че жалбата се предава без ненужно забавяне на компетентния орган на държавата членка, в която е извършено престъплението или предполагаемото престъпление.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

Ако решите да съобщите за престъпление, ще получите регистрационна карта за жертви на престъпления. Вие също така имате правото да поискате специфична за дадено дело информация от следните органи.

- От шотландската полиция - информация за решение да не се започва наказателно разследване и всички причини за това, както и решение за прекратяване на наказателното разследване и всички причини за това.
- От Наказателното отделение и прокуратура - ако по отношение на вашето дело не се провежда наказателно преследване, имате правото да ви бъдат съобщени причините за това и да поискате преразглеждане на това решение.
- От Съдебната служба на Шотландия - датите на всички съдебни заседания, окончателното решение на съд в съдебен процес или всяко обжалване, произтичащо от процеса и всички причини за него.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

По време на процеса на наказателно правосъдие, вие имате право да разбирате и да бъдете разбиран в хода на производството. Ако изпитвате затруднения да разбирате или говорите английски език, можете да поискате услугите на устен преводач, който да ви помогне:

- да разберете всички въпроси, които ви се задават;
- да разберете всяка информация, която ви се предоставя;
- да дадете отговори и да предоставите информация, както и да общувате ефективно по друг начин.

Можете също така да поискате писмен превод на документ, ако това е предвидено по закон или ако е от съществено значение за участието ви в разследването или в производството.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбран (ако съм дете; ако имам увреждане)

Информацията е достъпна, при поискване, в различни формати, а скоро ще бъде на разположение и лесна за четене версия на Кодекса на правата на жертвите.

Подходящи пълнолетни лица помагат за улесняване на комуникацията между полицията и жертвите на възраст 16 и повече години, които изпитват затруднения в общуването в резултат на психични разстройства, включително умствена изостаналост. Това се случва главно по време на разпитите в полицията, но може да бъде включено и в съдебните експертизи и процедури за установяване на самоличност.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Има редица организации за подкрепа на жертвите на престъпления в зависимост от характера на престъплението.

- „Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия“ (Victim Support Scotlände) най-голямата благотворителна организация, предоставяща подкрепа и информационни услуги на жертви и свидетели на престъпления в Шотландия. Организацията използва методика за оценка, основана на удовлетворяване на нуждите на лицата за предоставяне на персонализирана подкрепа.
- „Организацията за безопасност на общността на Глазгоу“ (Community Safety Glasgow (TARA)), която предоставя подкрепа за оцелели от трафика на хора лица, която е под формата на настаняване при кризисна ситуация в зависимост от индивидуалните нужди за срок до 45 дни, планиране на помощта, последващо насочване към и подкрепа за достъпа до правни съвети.
- „Помощ за мигрантите“ (Migrant Help) оказва подкрепа на уязвимите мигранти, като предоставя съвети и насоки на търсещите убежище лица, службите за чуждестранни задържани под стража лица и съвети на чуждестранни лица, лишени от свобода.
- Други организации включват „PETAL“, Rape Crisis Scotland, „Помощ за жени в Шотландия (Scottish Women's Aid), „ChildLine“.
- Можете да намерите данните за контакт на всички организации за подкрепа на жертвите на престъпления в [☞](#) Кодекс а на правата на жертвите в Шотландия.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

Полицията ще ви попита дали желаете да бъдете насочен към службите за подкрепа на жертвите на престъпления и ще им предаде информацията за вас само ако дадете съгласието си за това.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Когато съобщавате за престъпление, полицията ще предприеме действия, за да ви окаже подкрепа и да ви защити от повторното ви превръщане в жертва, от сплашване и отмъщение. По отношение на оказването на подкрепата, тези действия могат да включват:

- разпит само когато е необходимо;
- гарантиране, че разпитите са сведени до минимум;
- използване на специализирани устройства за разпит;
- при определени обстоятелства, съдът може да наложи ограничения за съобщаване от медиите на информация по делото, в което участвате.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Не, имате правото да използвате услугите за подкрепа на жертвите на престъпления, дори и да не сте съобщили за престъплението на полицията.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви видове защита са на разположение?

Когато съобщавате за престъпление, полицията ще предприеме действия, за да ви окаже подкрепа срещу повторно превръщане в жертва, сплашване и отмъщение.

По отношение на оказването на подкрепата, тези действия могат да включват:

- разпит само когато е необходимо;
- гарантиране, че разпитите са сведени до минимум;
- използване на специализирани устройства за разпит.

При определени обстоятелства, съдът може да наложи ограничения за съобщаване от медиите на информация по делото, в което участвате. Съдът може също така да наложи специални условия за освобождаването под гаранция на обвиняемите, когато е уместно.

Допълнителна информация относно мерките за защита може да бъде получена от шотландската полиция или от Наказателното отделение и прокуратурата.

Кой може да ми предложи защита?

Вж. по-горе.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

Вж. по-горе.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Вж. по-горе.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Вж. по-горе.

Не съм пълнолетен - имам ли специални права?

Някои лица могат да бъдат особено уязвими или да са в риск поради техните обстоятелства или характера на показания, които могат да бъдат помолени да дадат пред съда. Налице са различни възможни варианти за оказване на помощ на уязвим свидетел при даване на показания в съда, като например чрез телевизионна връзка на живо или зад параван, така че да не можете да виждате обвиняемия. Те се наричат „специални мерки“.

Допълнителна информация за специалните мерки може да бъде получена от Наказателното отделение и прокуратура и Съдебната служба на Шотландия. Съответните органи следва да ви попитат дали имате някакви опасения във връзка с даването на показания и могат да ви помогнат, като ви предоставят варианти за начина, по който да дадете показания.

Всички деца (на възраст под 18 години) се класифицират по закон като уязвими и заедно с предполагаемите жертви на домашно насилие, сексуални престъпления, трафик на хора и преследване, получават автоматично право да използват някои стандартни специални мерки. Свидетел, който страда от психично разстройство, умствена изостаналост или изпитва страдание и затруднение при мисълта за даване на показания, също може да се счита за уязвим. Оценката за установяване на уязвимост ще бъде извършена от Наказателното отделение и прокуратура.

Съдебната служба на Шотландия ще осигури на жертвите и отделни чакални от тези на свидетелите на защитата, когато чакат да дадат показания в съда.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление - какви са правата ми?

Роднините на жертвите на престъпление също могат да имат достъп до организациите за подкрепа на жертвите на престъпления, включително Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия.

Когато близък член на семейството е починал вследствие на престъплението, можете да имате права (като например правото на информация за делото), които се предоставят ако сте били жертва на престъпление. Например, ако имате роднина, който е починал, имате право на достъп до информация от полицията.

Допълнителна информация може да се намери в Кодекса на правата на жертвите, както и в Стандартите за работа, изготвени съвместно от Полицията на Шотландия, Прокуратурата (Crown Office and Procurator Fiscal Service), Съдебната служба на Шотландия (Scottish Courts and Tribunals Service), Службата на местата за лишаване от свобода (Scottish Prison Service) и Съвета за условно предсрочно освобождаване на Шотландия (Parole Board for Scotland) (вж. връзката по-долу).

Член на семейството ми е жертва на престъпление - какви са правата ми?

Роднините на жертвите на престъпление могат също да имат достъп до организациите за подкрепа на жертвите на престъпления, включително Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия.

При някои обстоятелства (например ако жертвата е починала) член на семейството може да има права (като например правото на информация за делото), които се предоставят ако сте били жертва на престъпление.

Например, ако имате роднина, който е починал, имате право на достъп до информация от полицията. Можете да получите допълнителна информация от [§](#) Кодекса на правата на жертвите както и [§](#) Стандартите на службите, изготвени от Съдебната служба на Шотландия.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

„Sacro“ е шотландската общностна организация за правосъдие, която работи за създаването на по-безопасни и по-сплотени общности в цяла Шотландия. Тя предоставя услуги по медиация. Повече подробности можете да намерите [§](#) на нейния уебсайт.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

За да намерите най-актуалната информация относно правата на жертвите на престъпления, можете да прочетете Кодекса на правата на жертвите в Шотландия, който е достъпен [§](#) тук.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Със спешно повикване на номер 999. За да съобщите за престъпление се обадете на номер 101.

Ако сте си загубил слуха, ако чувате трудно или имате затруднение в речта е на разположение текстов телефон на номер 18000.

Ако сте регистриран за [§](#) спешна услуга за кратки съобщения (SMS) и не разполагате с друга възможност, можете да изпратите текстово съобщение на номер 999.

Кога трябва да се обадя на номер 999

При спешен случай се обадете на номер 999, ако:

- Има риск от телесни повреди или загуба на живот
- Престъплението се случва в момента
- Някой заподозрян в престъпление е наблизо

Съобщаване за случай, който не е спешен

Обадете се на номер 101, за да се свържете с полицията, ако престъплението не е спешен случай.

Ако сте си загубил слуха, ако чувате трудно или имате затруднение в речта е на разположение текстов телефон на номер 18001 101.

Примерите за престъпления, които не се нуждаят от спешен отговор включват:

- Колата ви е била открадната
- Имуществото ви е било повредено
- Предполагате употреба на наркотици или продажбата им
- Искате да съобщите за леко транспортно произшествие
- Искате да дадете информация на полицията за престъпление във вашия район

Онлайн съобщаване за престъпление

При случай, който не е спешен, можете да съобщите за следните престъпления на уебсайта на шотландската полиция:

- Престъпление от омраза
- Домашно насилие

Можете също така да попълните онлайн формуляра за „Лица, предотвратяващи престъпления“ (Crimestoppers) , ако желаете да съобщите за престъпление анонимно.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

В качеството си на жертва, имате правото да поискате специфична за делото информация във връзка с престъпление. Ако такава не ви е била предоставена, можете да подадете официално искане до няколко различни органа:

- Шотландската полиция (Police Scotland) - информация за решение да не се започва наказателно разследване и всички причини за това, както и решение за прекратяване на наказателното разследване и всички причини за това.
- Наказателното отделение и прокуратура (Crown Office and Prosecutor Fiscal Service) - ако по отношение на вашето дело не се провежда наказателно преследване, имате правото да ви бъдат съобщени причините за това и да поискате преразглеждане на това решение.
- Съдебната служба на Шотландия (Scottish Courts and Tribunals Service) - датите на всички съдебни заседания на съда, окончателното решение на съд в съдебен процес или всяко обжалване, произтичащо от процеса и всички причини за него.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

В Шотландия жертвите не са страни в наказателното производство. Ако жертва има нужда от правен съвет и съдействие, тя може да се свърже с адвокат. Той може да има право да помогне с разходите за предоставяне на тази помощ и съдействие чрез системата за правна помощ.

Шотландският съвет за правна помощ (Scottish Legal Aid Board) е органът, отговарящ за управлението на системата за правна помощ в Шотландия.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Ако сте били „призован“ да се явите в съда като свидетел, можете да имате право да претендирате някои разходи.

Да бъдете „призован“ означава, че ви е било изпратено официално писмо - наречено призовка, в което ви се съобщава да се явите в съда и да дадете показания като свидетел.

Информация за това как да претендирате разноски и формуляр за претендиране на разноски, можете да намерите на гърба на призовката.

Прочетете внимателно призовката и я вземете със себе си при явяването си в съда. Уверете се, че сте попълнили формуляра за разноски на гърба на призовката си, за да претендирате разноските от лицето, което ви е призовало като свидетел.

Парични плащания се извършват само в случаи на действително затруднено положение или спешен случай. Извънредни разходи, като например тези за такси за таксиметрови услуги, пътувания по въздуха и нощувки, трябва предварително да бъдат одобрени от прокурора.

Искове могат да бъдат предявени за загуба на доходи за свидетели, които са наети и самостоятелно заети лица. В сградите на съда няма заведения за малки деца, така че свидетелите на прокуратурата могат да претендират разходи за грижи за деца и гледане на деца при фиксирани такси. Ако трябва да организирате покриването на разходите във ваше отсъствие те ще ви бъдат възстановени при фиксирана такса.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен преди да се стигне до съд?

Като жертва на престъпление в Шотландия имате право на преразглеждане на решение на Наказателното отделение и прокуратура да не се започва наказателно преследване по дело, за което им е докладвано, когато това решение е взето на или след 1 юли 2015 г. Ако е възможно, следва да подадете молба за преразглеждане в срок от един месец от датата, на която сте уведомени за решението да не се води наказателно разследване. Обикновено ще бъдете уведомени за решението за преразглеждане в срок от 20 работни дни. Главният прокурор (Lord Advocate) (главният прокурор в Шотландия) публикува [☞](#) правила относно този процес.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Участието ви зависи от това дали сте призовани като свидетел в процеса. Ако не сте призован като свидетел, можете да попитате Съдебната служба на Шотландия:

- В какви престъпления е обвинено дадено лице - след като обвинението е имало възможност да им отговори (само общия характер на обвиненията).
- Какво е развитието по делото в съда.
- Какво решение е постановил съдията, шерифът или мировият съдия по делото.

На уебсайта на Съдебната служба на Шотландия [☞ http://www.scotcourts.gov.uk/coming-to-court/victims-of-crime](http://www.scotcourts.gov.uk/coming-to-court/victims-of-crime) има допълнителни подробности за начина, по който да получите информация във връзка с делото и информация относно графика на делата в съда, включително и дела, които предстои да бъдат насрочени в близко бъдеще. Това включва:

- Върховният съд.
- Шерифските съдилища.
- Мировите съдилища.

Ако сте свидетел, Съдебната служба на Шотландия:

- ще ви предоставя актуална информация за хода на съдебното дело най-малко веднъж на всеки час и ще ви уведоми, когато можете да напуснете съда.
- ще предостави отделни чакални за свидетелите на прокуратурата и защитата, и достъп до освежителни напитки.
- Ако имате право да дадете показания пред съда чрез телевизионна връзка на живо, представител на Съдебната служба на Шотландия ще ви посрещне в този ден и ще ви разясни процедурата за даване на показания пред съда.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадали от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

В Шотландия жертвите не са страни в наказателното производство. По преценка на прокурора, жертвите могат да бъдат помолени да дадат показания в съда.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Информация относно вашите права като жертва можете да намерите в [☞](#) Кодекса на правата на жертвите.

Ако сте призован като свидетел, ще получите призовка. Вашата призовка е официално писмо, с което ви се съобщава да се явите в съда и да дадете показания като свидетел.

Важно е да не пренебрегвате призовката. Уведомете своевременно този, който ви е помолил да бъдете свидетел, ако има важна причина, поради която не можете да се явите на датата на съдебния процес. Ако не се явите в точния час и на точното място, съдът може да издаде заповед за ареста ви.

За някои свидетели може да е трудно да дават показания. Те могат да бъдат особено уязвими поради техните обстоятелства или характера на показанията им. Съдът може да предприеме допълнителни мерки (наречени „специални мерки“), за да помогне на уязвимите свидетели да дават показания по възможно най-добрия за тях начин, като например параван, посредством който свидетелят не вижда обвиняемия. Трябва да обсъдите всичките си опасения с лицето, което е поискало да дадете показания, тъй като то може да се обърне към съда за специални мерки от ваше име.

Допълнителна информация за това как да бъдете свидетел може да бъде намерена на [уебсайта](#) на Наказателното отделение и прокуратура и на страниците [Даване на показания в съда на mygov.scot](#).

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

По преценка на прокурора, жертвите могат да бъдат помолени да дадат показания в съда. По отношение на жертвите които са призовани да дадат показания се прилагат общите закони на Шотландия във връзка с даването на показания.

По отношение на тези жертви, които трябва да дават показания и за които се счита, че са уязвими или имат нужда от защита, с цел да им се помогне да дадат показания, е възможно да бъдат въведени наличните специални мерки по силата на членове [271-271M](#) от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г.. Тези мерки са автоматични за деца и за тези лица, които са жертви в специални престъпления, като например сексуални престъпления, трафик на хора и преследване.

Освен това съгласно [член 14](#) от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 2003 г. жертвите също могат да направят изявление в качеството си на жертва. Допълнителна информация за изявленията в качеството на жертва може да бъде намерена [тук](#).

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Можете да се свържете със Съдебната служба на Шотландия, за да разберете датите на всички заседания на съда, окончателното решение на съда по процеса или всяко обжалване, произтичащо от процеса и всички причини за него. Освен това, ако присъствате в съда, за да дадете показания, съдебните служители в Съдебната служба на Шотландия ще ви дават актуална информация за хода на съдебното дело най-малко веднъж на всеки час и ще ви уведомят когато можете да напуснете съда.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Моля, вж. по-горе подробности относно информацията, до която можете да получите достъп.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Присъда може да се обжалва само от осъденото лице или от прокуратурата.

Прокуратурата може да подаде протест само при определени обстоятелства. Тя може:

- да подаде протест срещу оправдателна присъда - присъда „невинен“ или „недоказаност на обвинението“, но само при дела, гледани по съкратена процедура (съдебни процеси без съдебни заседатели) и само на основание неправилно прилагане на закона;
- да подаде протест срещу наложеното наказание - но само когато счита наказанието за „неоправдано снизходително“

Можете да получите повече информация, като посетите <https://www.mygov.scot/after-the-verdict/the-appeals-process/>

Какви права имам след постановяване на присъдата?

При постановяването на присъда, с която обвиняемият се признава за виновен, съдията може да вземе предвид показанията ви на жертва, когато решава какво наказание да наложи.

Ако резултатът от делото (присъдата) не е очакваният от вас резултат или считате, че имате нужда от подкрепа след постановяването на присъдата, съществуват много организации, които могат да ви помогнат. Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия (Victim Support Scotland) разполага с гореща телефонна линия, която работи от понеделник до петък, от 8.00 до 20.00 часа. Това е национална благотворителна организация, която подкрепя засегнати от престъпления лица в цяла Шотландия, независимо от вида на престъплението, което са преживели. Можете да се свържете с нея на номер 0345 603 9213. Предоставяната от нея подкрепа е безплатна.

Съществуват редица други организации, включително специализирани служби, които са в състояние да ви предоставят в условията на поверителност емоционална подкрепа, практическа помощ и важна информация за жертвите, свидетелите и други, засегнати от престъпления лица. Информацията относно тези служби може да бъде намерена [тук](#).

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Да, има редица организации за подкрепа на жертвите, които могат да предложат безплатна подкрепа преди, по време на и след процеса. Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия (Victim Support Scotland), която е национална благотворителна организация, предлага емоционална подкрепа, практическа помощ и важна информация за жертвите. Тези услуги са безплатни и се предоставят в условията на поверителност.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Ако сте дали показания в качеството си на жертва, те могат да бъдат взети предвид от съдията при вземане на решение относно наказанието. След присъда виновен, съдията трябва да реши какво наказание да наложи на извършителя. Това наказание се нарича присъда. Съдията постановява това решение след като изслуша всички доказателства и като взема предвид всяка основна информация. Това включва данни като възрастта на извършителя, всички медицински въпроси и дали той вече има криминално досие. Съдията може да избере какво да бъде наложеното от него наказание измежду редица варианти.

Допълнителна информация относно определянето на наказанието можете да намерите [тук](#).

Имате право да поискате информацията относно окончателното съдебно решение и мотивите за него. Тази информация може да бъде поискана от [Съдебната служба на Шотландия](#).

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

При всички наказателни дела жертвите имат право да получат информацията за освобождаването на лице, лишено от свобода. Освен това те може да имат правото да им бъде съобщено, когато се разглежда въпросът за условно предсрочно освобождаване на лишено от свобода лице, и да имат право да представят писмени изявления (коментари) в тази връзка пред Съвета за условно предсрочно освобождаване на Шотландия. Това се нарича [Схема за уведомяване на жертвите](#).

Жертви на извършители, осъдени на **по-малко от 18 месеца**, имат право да знаят само за освобождаването или бягството на извършителя. Ако желаете да получите тази информация, не трябва да се регистрирате в схемата, а можете просто да се свържете със [Службата на местата за лишаване от свобода на Шотландия](#).

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например, мога ли да правя изявления или да обжалвам решението?

Можете да направите постъпки пред Съвета за условно предсрочно освобождаване на Шотландия в ситуации, в които се разглежда въпросът за условното освобождаване на извършителя. Жертвите, които се регистрират съгласно част 2 от схемата, могат да се регистрират, за да подадат писмени изявления до Службата на местата за лишаване от свобода на Шотландия, когато извършителят за пръв път отговаря на условията за временно освобождаване и освобождаване въз основа на Схемата за повторно интегриране в обществото на криминално проявени лица с малки присъди (Home Detention Curfew); те могат да подадат такива изявления и до Съвета за условно предсрочно освобождаване на Шотландия, когато се разглежда въпросът за условно предсрочно освобождаване на извършителя. Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия може да ви помогне да подготвите вашите изявления.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019

4 - Обезщетение

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Дело пред наказателен съд

A. „Разпореждане за изплащане на обезщетение“

Съгласно разпоредбите на членове 249-253 от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г., всеки наказателен съд в Шотландия разполага с правомощията да разпорежи в подходящи случаи на даден извършител да изплати определено обезщетение на жертвата на извършеното от него престъпление за всяко увреждане, загуба или вреда, което жертвата е понесла вследствие на престъплението, без да е необходимо предявяването на отделен граждански иск.

Законът от 1995 г. не дава възможност на жертвата да подаде лично молба до съда за „разпореждане за изплащане на обезщетение“; Прокуратурата обаче може да повдигне въпроса пред съда при определени дела и във всички случаи следва да предостави на съда наличната информация за обхвата и стойността на всяко настъпило увреждане, загуба или вреда.

Съгласно съществуващото право, жертвата има правото да заведе в гражданския съд дело срещу извършителя за обезщетение за причинени вреди (ако е претърпяла физически или психични увреждания), за да претендира за обезщетение от Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление (CICA). Разпореждането за обезщетение от наказателните съдилища не засяга тези права, макар че всяко присъдено обезщетение на жертвата от гражданските съдилища или от Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление, ще бъде намалено с размера, изплатен съгласно „разпореждането за изплащане на обезщетение“.

При официално наказателно производство, няма ограничение за сумата, която може да бъде присъдена съгласно „разпореждане за изплащане на обезщетение“.

Накратко, в наказателното производство се прилагат следните ограничения:

- В Шерифския съд, максималният размер за всяко престъпление е посочената сума (**10 000 GBR**) (но за законоустановените престъпления, извършени на или след 28 март 2011 г., при които максималната глоба, която може да бъде наложена надхвърля посочената сума, максималният размер на разпореждането за изплащане на обезщетение, който може да бъде наложен, е същият като тази максимална глоба).
- В мировия съд, максималният размер за всяко престъпление е ниво 4 от стандартната скала (**2500 GBR**)

Плащането на всяка сума съгласно „разпореждане за изплащане на обезщетение“ се извършва на секретаря на съда, който след това ще отчете сумата на правоимащото лице.

Б. „Изискване за обезщетение“ в заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото

Когато обвиняемият е осъден за престъпление, съдът може да издаде при определени обстоятелства Заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото (CPO). Съгласно условията на член 227 Н от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г., изплащането на обезщетение (заедно с изискването за надзор над извършителя) може да е изискване на Заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото.

Същите ограничения във връзка с размера на присъдените суми, се прилагат по отношение на „изискванията за обезщетение“ по отношение на „разпореждане за изплащане на обезщетение“ (както подробно е описано по-горе).

Обезщетението може да бъде платено като еднократна сума или на вноски на секретаря на съда, който след това ще отчете сумата на правоимащото лице. Обезщетението трябва да бъде платено не по-късно от 18 месеца от издаването на

Заповедта за безвъзмезден труд в полза на обществото или не по-късно от 2 месеца преди края на периода на надзор, в зависимост от това кой от тях приключва по-рано. Неплащане от страна на извършителя може да представлява нарушение на въпросната заповед.

В. „Предложение за обезщетение“ от Прокуратурата

Съгласно разпоредбите на член 302А от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г., прокуратурата може да изпрати „предложение за обезщетение“ на предполагаем извършител, ако се окаже, че е извършено съответното престъпление. „Предложението за обезщетение“ е ефективна пряка мярка за престъпления, когато дадено лице е понесло загуба на средства, преживяло е лична загуба, безпокойство или беди.

Ако „предложението за обезщетение“ е прието или се счита за прието (когато предполагаемият нарушител не отхвърли официално предложението), не може да се проведе наказателно преследване и няма да бъде вписана присъда.

Максималната възможна сума като предложение за обезщетение е 5000 GBP съгласно Заповедта за (максималния размер на) разпореждане за изплащане на обезщетение от 2008 г. съгласно Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г.

Плащането на всяка сума съгласно „предложението за обезщетение“ се извършва на секретаря на съда, който след това ще отчете сумата на правоимащото лице.

Дело пред граждански съд:

Съгласно съществуващото право, жертвата има правото да заведе пред гражданския съд дело срещу извършителя за обезщетение за причинени вреди. В случай, че жертвата реши да предяви иск в гражданските съдилища, съществуват различни процедури, уреждани от различни групи правилници, и те също така зависят от това, дали исквете са предявени пред Шерифски съд или пред Върховния съд. Различните правилници могат да бъдат намерени на [уебсайта на Съдебната служба на Шотландия](#), под заглавието „Правилници и практика“.

Изготвянето на всяка заповед или молба и различните съдебни процедури са доста сложни и е препоръчително да потърсите правен съвет.

Процедура за встъпване в производство - не се прилага в Шотландия:

Това е процедура, чрез която съд с обща компетентност може да се произнесе по обезщетението за жертвата на престъпление. Вместо да претендира за обезщетение в различно гражданско дело, жертвата предявява граждански иск срещу извършителя като част от наказателния процес. Следва да се отбележи, че макар тази система да съществува в някои юрисдикции в областта на гражданското право, тя не съществува в Шотландия.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

Изпълнение на обезщетението в наказателно дело.

Плащането на всяка сума съгласно:

- „Разпореждане за изплащане на обезщетение“;
- „Изискване за обезщетение“ в заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото (CPO) или
- „Предложение за обезщетение“ от Прокуратурата

се извършва на секретаря на съда, който трябва да отчете сумата на правоимащото лице.

Плащането може да бъде наложено единствено от съда и при никакви обстоятелства правоимащото лице не трябва да се свързва или да се опитва да се свърже директно с извършителя или да приеме лично плащане от него.

Ако не е извършено плащане по отношение на „разпореждането за изплащане на обезщетение“ или „предложението за обезщетение“, съдът може да предприеме последващи действия за събиране на средствата чрез използване на различни санкции, включително:

- Заповеди за приспадане от обезщетения;
- Заповеди за налагане на запор върху приходи;
- Заповеди за налагане на запор върху средства; и

- Заповеди за налагане на запор върху превозни средства.

Ако не е направено плащане по отношение на „изискването за обезщетение“ в заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото, това може да представлява нарушение на тази заповед и нарушителят може да бъде върнат пред съда. Член 227ZC от Закона за наказателния процес (Шотландия) от 1995 г. съдържа разпоредбите по отношение на нарушаването на заповед за безвъзмезден труд в полза на обществото и какви действия могат да бъдат предприети от съда.

Изпълнение на обезщетението в гражданско дело:

Ако предявения от жертвата иск пред гражданския съд е уважен и съдът издаде постановление за парична сума в нейна полза, жертвата следва да се свърже с фирма на шерифите, които ще ѝ дадат съвет относно процедурата за събиране на задължението. Допълнителна информация може да бъде намерена на [вебсайта на Обществото на съдебните изпълнители на Върховния съд и на шерифите \(Society of Messengers-at-Arms and Sheriff Officers\)](#).

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Плащане на обезщетение от Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление

Държавата няма да извърши каквито и да е авансови плащания на жертва на престъпление, когато съдът е разпоредил на извършителя да плати, но извършителя не го е направил. Вж. също по-горе **Изпълнение на обезщетението**

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление (CICA) разглежда искове за обезщетение от лица, които са били физически или психически увредени, поради това че са станали невинни жертви на тежко престъпление в Англия, Шотландия или Уелс. В Схемата на правителството за обезщетяване за травми от престъпления се определят критериите и сумите за обезщетение.

Схемата за обезщетяване за травми от престъпления от 2012 г. е финансирана от правителството схема, която съществува за обезщетяване на невинни жертви на престъпления, преживели тежки физически или психически увреждания, които се приписват директно на това, че тези лица са станали преки жертви на тежки престъпления. Правилата в схемата и стойността на изплатените обезщетения се одобряват от парламента на Обединеното кралство, а Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление отговаря за администрирането на схемата и всички решения, взети по отделните молби. Схемата съдържа тарифа за увреждания, определяща обезщетението, което трябва да се плати по отношение на причинените увреждания.

Има два вида обезщетение - обезщетения за телесни повреди и смъртоносно нараняване - с допълнително обезщетение, дължимо в някои случаи за загуба на доходи, издръжка или специални разноски, когато това е уместно.

Плащанията могат да бъдат присъдени на най-тежко увредените жертви, жертви на изнасилване и друго сексуално насилие, жертви на злоупотреба с деца и опечалени. Схемата не предоставя плащания на обезщетение за леки телесни увреждания.

Не всички искове за обезщетение ще бъдат уважени. Молбата трябва да бъде допустима съгласно правилата на Схемата. Налице са критерии във връзка с гражданството и пребиваването, които трябва да бъдат изпълнени (точки 10-16 от Схемата). Молбите трябва да бъдат подадени веднага щом това е разумно осъществимо и във всички случаи в срок от две години от инцидента, довел до увреждането (въпреки че при изключителни обстоятелства в някои случаи срокът може да бъде удължен, виж точки 87-89). Съществуват и правила, съгласно които заявителят е длъжен да съобщи за инцидента, довел до настъпването на увреждането, веднага щом това е разумно осъществимо, и да сътрудничи, доколкото това е разумно осъществимо, при изправянето на нападателя пред съда. Присъдените обезщетения могат да бъдат отнети или намалени при различни други обстоятелства, като например когато поведението на заявителя е неуместно за предоставяне на обезщетение (точка 25) и когато заявителя е имал неизпълнени наказателни присъди към момента на подаване на молбата до Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление (точка 26 и приложение Г). Допълнителна информация за схемата може да бъде намерена [тук](#).

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Схемата за обезщетяване за травми от престъпления от 2012 г. е създадена като схема, която да бъде използвана в краен случай. Присъдените съгласно схемата обезщетения не са предназначени за удовлетворяване на преки нужди; в повечето случаи искът на ищеца няма да бъде разглеждан, докато не мине известно време от инцидента. Няма да бъде извършено плащане, докато Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление (CICA) не е убедена, че

заявителят отговаря на условията на схемата; тя ще направи запитване до полицията, за да получи информация за инцидента и за заявителя, за да се гарантира, че молбата отговаря на критериите за допустимост. Когато Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление се увери, че кандидатът отговаря на условията за плащане, но не може да вземе окончателно решение, тя може да обмисли плащане. Такъв може да бъде случаят, когато Службата за обезщетяване на пострадали от престъпление изчаква, докато стане ясно дългосрочното въздействие на увреждането на заявителя.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Не е необходимо да бъде установена самоличността на извършителя на престъплението или той да е осъден, за да може жертвата на тежко престъпление да отговаря на условията за обезщетение (точка 9 от Схемата за обезщетяване за травми от престъпления). Схемата обаче изисква заявителя да е съобщил за инцидента на полицията веднага след като това е било разумно осъществимо и да е съдействал, доколкото това е разумно осъществимо, за изправяне на извършителя пред правораздаването (точки 22 и 23). Поради това, заявителите няма да имат право на обезщетение, освен ако не са сътрудничили напълно при разследването на престъплението и при всяко следващо наказателно преследване.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Имате правото да използвате услугите за подкрепа на жертвите на престъпления, дори на полицията да не е било съобщено за престъплението.

Независимо дали ще решите да съобщите за престъпление, или не, или ако все още не сте решили, Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия (Victim Support Scotland) може да ви окаже емоционална и практическа помощ и подкрепа.

Ако съобщите за престъпление, полицията може да предостави, с ваше позволение, данните ви на Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия.

Възможно е да ви бъде предложена помощ и от Организацията за информация и съвет за жертвите на престъпления (Victim Information and Advice (VIA)), ако случаят е свързан с:

- домашно насилие
- деца, които са жертви или свидетели
- престъпление от омраза
- полово престъпление;
- или когато е вероятно съдебният процес да се проведе с участието на съдебни заседатели.

Организацията за информация и съвет за жертвите на престъпления ще ви даде информация за системата на наказателното правосъдие, ще ви информира за хода на делото и ще ви свърже с други организации, които могат да ви помогнат.

Гореща линия за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия разполага с гореща телефонна линия, която работи от понеделник до петък, от 8.00 до 20.00 часа. Това е благотворителна организация на национално равнище, която подкрепя хората, засегнати от престъпления, в цяла Шотландия, независимо от вида на престъплението, което са преживели. Можете да се свържете с нея на номер 0800 160 1985. Предоставяната от нея подкрепа е безплатна. Съществуват редица други организации, включително специализирани служби, които са в състояние да ви предоставят в

условията на поверителност емоционална подкрепа, практическа помощ и важна информация за жертвите, свидетелите и други засегнати от престъпления лица. Информацията относно тези услуги може да бъде намерена [тук](#).

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия предоставя безплатна подкрепа в условията на поверителност за жертви, свидетели и други засегнати от престъпления лица.

Какви видове подкрепа могат да получат от държавните служби или органи?

Подкрепа в съда

Ако поискат от вас да свидетелствате пред съда, услугата за свидетели се предоставя от обучени служители на Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия и доброволци във всички места, където има Висш съд (High Court) и Шерифски съд (Sheriff Court). Те могат:

- да ви предоставят практическа помощ и информация за това какво се случва в съда,
- да организират посещение на съда, преди да започне процесът, за да знаете какво да очаквате.

Някои свидетели - поради ситуацията, в която се намират, и характера на престъплението - могат да получат допълнителна подкрепа, когато дават показания. Допълнителна информация за даването на показания в съда, включително специалните мерки за уязвими свидетели можете да получите [тук](#). Ако сте жертва на престъпление, но не сте призовани да дадете свидетелски показания, може да не бъдете информирани за процеса. Въпреки това можете да поискате да получавате информация за това, какво се случва в съда.

Какви видове подкрепа могат да получат от неправителствени организации?

В зависимост от организацията могат да ви бъдат предложени различни видове подкрепа. Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия предоставя услуга за жертвите от името на общността. Тя се предоставя в района на всеки местен орган в Шотландия, а шотландската съдебна услуга в полза на свидетелите се предлага във всеки наказателен съд в Шотландия.

Има редица други благотворителни организации, които могат да помогнат в зависимост от характера на престъплението. Така например, „Rape Crisis Scotland“, TARA (Асоциация за повишаване на осведомеността по отношение на трафика на хора), която оказва подкрепа за жени, жертви на трафик, и „Помощ за мигрантите“ (Migrant Help), която също предлага подкрепа на жертви на трафик на хора. „Children 1st“, „Помощ за жени в Шотландия“ (Scottish Women's Aid) и PETAL са също благотворителни организации, които могат да окажат подкрепа на жертвите на престъпления. Повече информация за тези услуги можете да намерите [тук](#).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/05/2019